

Rozporządzenie
Ministra Sprawiedliwości
z dnia

zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego

Na podstawie art. 36 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje :

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. Nr 152, poz.1496) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. 1. Sędzia penitencjarny sprawuje nadzór penitencjarny:

- 1) przeprowadzając, zgodnie z planem wizytacji jednostek kontrolowanych, obejmujące całość spraw podlegających kontroli i ocenie;
- 2) przeprowadzając, w uzasadnionych przypadkach z urzędu, bądź na polecenie prezesa sądu okręgowego, apelacyjnego lub na polecenie Ministra Sprawiedliwości, lustracje jednostek kontrolowanych w celu zbadania określonej problematyki z zakresu działalności jednostki;
- 3) wydając zalecenia powizytacyjne i polustracyjne oraz kontrolując prawidłowość

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1318, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz. 1194 i Nr 151, poz. 1686, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 121, poz. 1033 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz.708, Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz.119, Nr 108 poz. 911, Nr 98, poz. 817, Nr 62, poz.504, Nr 115, poz. 963, Nr 96, poz. 620, Nr 190, poz.1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589.

i terminowość ich wykonania;

- 4) wydając decyzje i zarządzenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 5) podejmując inne niezbędne czynności.

2. Wizytacje zakładów karnych przeprowadza się nie rzadziej niż raz na cztery lata, a pozostałych jednostek nie rzadziej niż raz na dwa lata.

3. Jeśli zachodzi uzasadnione podejrzenie występowania uchybień w funkcjonowaniu jednostki, prezes sądu okręgowego lub apelacyjnego bezzwłocznie poleca sędziemu penitencjarnemu przeprowadzenie lustracji.”;

2) w § 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z przebiegu wizytacji sędzia penitencjarny sporządza sprawozdanie w terminie 14 dni od jej zakończenia, które powinno zawierać:

- 1) wskazanie terminu przeprowadzenia wizytacji;
- 2) wskazanie zakresu czasowego i tematycznego wizytacji;
- 3) ocenę sposobu wykonania zaleceń wydanych w czasie poprzedniej wizytacji;
- 4) dokonane ustalenia;
- 5) szczegółową ocenę pracy wizytowanej jednostki;
- 6) ustalenie wyników przeprowadzonej wizytacji, w tym stwierdzonych uchybień;
- 7) w razie potrzeby zalecenia powizytacyjne, zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień i zapobieżenia ich powstawaniu;
- 8) ewentualne wnioski o wytknięcie naruszeń służbowych;
- 9) podpis wizytatora;
- 10) datę sporządzenia sprawozdania.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Sędzia penitencjarny wyznacza termin do poinformowania go o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych, a uzyskane informacje niezwłocznie przedstawia organom, którym przesłano odpis sprawozdania.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Odpisy sprawozdania przesyła się w terminie 30 dni od zakończenia wizytacji Ministrowi Sprawiedliwości oraz odpowiednio Ministrowi Obrony Narodowej, Komendantowi

Głównemu Policji lub Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia oraz w przypadku, o którym mowa w art. 35 § 3 zdanie 2 Kodeksu karnego wykonawczego, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”,

d) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Sprawozdania z wizytacji jednostek kontrolowanych podlegają ocenie pod względem spełnienia wymogów formalnych określonych w ust. 1 we właściwej przedmiotowo komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości.”;

3) po § 7 dodaje się § 7a - 7c w brzmieniu:

„§ 7a. Przepisy § 6 i § 7 stosuje się odpowiednio do lustracji, z tym, że odpis sprawozdania z lustracji przesyła się Ministrowi Sprawiedliwości, jeżeli zachodzi potrzeba:

1) zawiadomienia właściwych organów o konieczności zmiany lub uchylecia przepisów sprzecznych z ustawą;

2) zawiadomienia o stwierdzonych w toku lustracji rażących uchybieniach w zakresie prawidłowości funkcjonowania kontrolowanej jednostki, a także

3) w przypadku polecenia przeprowadzenia lustracji, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 w terminie 30 dni od daty wydania polecenia przez Ministra Sprawiedliwości oraz w innych przypadkach na żądanie Ministra Sprawiedliwości.

§ 7b. 1. Prezes sądu okręgowego raz na cztery lata ustala odrębne dla poszczególnych kontrolowanych jednostek plany wizytacji w zakresie nadzoru penitencjarnego, według wzorów określonych w załączniku do rozporządzenia.

2. Plan wizytacji podlega aktualizacji w przypadku utworzenia bądź likwidacji jednostki podlegającej wizytacji.

3. Zmiany zaplanowanych terminów wizytacji dopuszczalne są tylko w wyjątkowych okolicznościach i wymagają zgody prezesa sądu okręgowego.

4. Plany wizytacji, prezes sądu okręgowego, w terminie do dnia 31 października roku kalendarzowego poprzedzającego upływ terminu o którym mowa w ust.1, przedstawia właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego, który w terminie 14 dni może wnieść do planów uzupełnienia i uwagi, które są wiążące dla prezesa sądu okręgowego.

5. Prezes sądu apelacyjnego w terminie do dnia 30 listopada roku kalendarzowego, o którym mowa w ust. 4, przedstawia plany wizytacji prezesów sądów okręgowych, właściwej przedmiotowo komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości, która

w terminie miesiąca może dokonać ich uzupełnienia i wnieść uwagi wiążące prezesów sądów.

6. Prezes sądu okręgowego niezwłocznie zawiadamia prezesa sądu apelacyjnego oraz właściwą przedmiotowo komórkę organizacyjną Ministerstwa Sprawiedliwości o okolicznościach, o których mowa w ust. 2 i 3.

§ 7c. 1. Prezes sądu apelacyjnego corocznie w terminie do dnia 31 stycznia przedstawia właściwej przedmiotowo komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości sprawozdanie z realizacji przez podległych prezesów sądów okręgowych planów wizytacji.

2. Przedstawiając właściwej przedmiotowo komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości sprawozdanie z realizacji planów wizytacji prezes sądu apelacyjnego zobowiązany jest do uzasadnienia i wskazania przyczyn braku realizacji planów wizytacji.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

WZORY TABEL

Tabela nr 1.

PLAN WIZYTACJI ZAKŁADÓW KARNYCH

NA LATA.....

APELACJA

I. SĄD OKRĘGOWY w

A / WYDZIAŁ/SEKCJA.....

<i>L.P.</i>	<i>Nazwa Zakładu Karnego lub Oddziału Zewnętrznego</i>	<i>Rodzaj planowanej czynności nadzorczej</i>	<i>Planowany termin wykonania</i>	<i>Uwagi</i>
		Wizytacja		
		Wizytacja		
		Wizytacja		
		Wizytacja		
		Wizytacja		

Tabela nr 2.

PLAN WIZYTACJI ARESZTÓW ŚLED CZYCH

NA LATA.....

APELACJA

I. SĄD OKRĘGOWY w

A / WYDZIAŁ/SEKCJA

<i>L.P.</i>	<i>Nazwa Aresztu Śledczego</i>	<i>Rodzaj planowanej czynności nadzorczej</i>	<i>Planowany termin wykonania</i>	<i>Uwagi</i>
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	

Tabela nr 3.

**PLAN WIZYTACJI
WYDZIELONYCH POMIESZCZEŃ POLICJI I STRAŻY GRANICZNEJ -
ART.223b§1 KKW ORAZ POMIESZCZEŃ DLA OSÓB ZATRZYMANYCH**

NA LATA.....

APELACJA

I. SĄD OKRĘGOWY w

A / WYDZIAŁ/SEKCJA

.....

<i>L.P.</i>	<i>Nazwa jednostki Policji lub Straży Granicznej</i>	<i>Rodzaj planowanej czynności nadzorczej</i>	<i>Planowany termin wykonania</i>	<i>Uwagi</i>
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	

Tabela nr 4.

**PLAN WIZYTACJI
ZAKŁADÓW PSYCHIATRYCZNYCH I LECZENIA ODWYKOWEGO
PRZEZNACZONYCH DO WYKONYWANIA ŚRODKÓW ZABEZPIECZAJACYCH**

NA LATA.....

APELACJA

I. SĄD OKRĘGOWY w

A / WYDZIAŁ/SEKCJA

<i>L.P.</i>	<i>Nazwa zakładu psychiatrycznego lub leczenia odwykowego</i>	<i>Rodzaj planowanej czynności nadzorczej</i>	<i>Planowany termin wykonania</i>	<i>Uwagi</i>
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	
		Wizytacja	1.	
			2.	

UZASADNIENIE

Uwagi ogólne.

Cel projektowanych zmian rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. z dnia 29 sierpnia 2003 roku, Nr 152, poz.1496), zdeterminowała konieczność:

- ujednoczenia zasad szeroko rozumianego systemu nadzoru administracyjnego, który oprócz nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów swoim zakresem obejmuje także nadzór penitencjarny sprawowany przez sędziów penitencjarnych,
- racjonalizacji sposobu i trybu nadzoru penitencjarnego wykonywanego przez sędziów penitencjarnych,
- realizacji Zaleceń Rady Europy w tym m.in. Zalecenia nr R (86) 12 dotyczącego środków zapobiegania nadmiernemu obciążeniu sądów i nakazującego jego zmniejszenie m. in. poprzez odciążenie sędziów od obowiązków administracyjnych na rzecz działalności orzeczniczej.

Zmiana przepisów objętych projektem, jak wyżej wskazano, stanowi wyraz ujednoczenia systemu nadzoru administracyjnego. Nie sposób bowiem pominąć rozbieżności terminologicznych, istniejących pomiędzy regulacjami dotyczącymi nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów, a dotyczącymi nadzoru penitencjarnego. Nadzór administracyjny nad sądami sprawowany jest w okresach czasowych, obejmujących 4 lata w formie wizytacji oraz doraźnie w formie lustracji. Tymczasem obecnie obowiązujące przepisy dotyczące nadzoru penitencjarnego nie posługują się wskazaną terminologią i ograniczają sposób wykonywania nadzoru penitencjarnego do doraźnych lub zaplanowanych wizytacji. Istniejąca normatywna sytuacja wywołuje niespójność terminologiczną i zakłóca jednolitość systemu, poprzez używanie różnych pojęć dla określenia tożsamyh czynności. Projektowane zmiany przepisów usuwają te rozbieżności i wprowadzają w przytoczonym zakresie jednolitość terminologiczną.

Ponadto projektowane zmiany mają na celu zrationalizowanie sposobu i trybu nadzoru penitencjarnego wykonywanego przez sędziów penitencjarnych. Z informacji uzyskanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości wynika, że corocznie, w skali kraju, sędziowie penitencjarni dokonują szeregu licznych administracyjnych czynności w ramach sprawowanego nadzoru penitencjarnego, co wiąże się m.in. z koniecznością przeprowadzania

rozlicznych wizytacji (okresowych i doraźnych), i co za tym idzie sporządzania obszernej, związanej z tymi czynnościami, dokumentacji.

Dokonując analizy danych dotyczących nadzoru penitencjarnego należy uznać, że dla zapewnienia skutecznego oraz efektywnego nadzoru penitencjarnego nie jest koniecznym nakładanie na sędziów penitencjarnych obowiązku okresowych corocznych wizytacji jednostek podlegających nadzorowi oraz angażowanie kadry orzeczniczej w dokonywanie czasochłonnych i biurokratycznych czynności kontrolnych w ramach wykonywanych czynności nadzorczych.

Należy bowiem zauważyć, że organy postępowania wykonawczego mają status autonomicznych i profesjonalnych podmiotów, podlegających kontroli w zakresie prawidłowości funkcjonowania nie tylko w ramach nadzoru penitencjarnego, ale także podległości administracyjnej organów nadrzędnych. Wobec tego nie jest zasadnym powielanie czynności kontrolnych poprzez angażowanie wykwalifikowanej kadry orzeczniczej do przeprowadzania kolejnych kontroli poszczególnych jednostek i to w tak krótkich odstępach czasowych.

W tym aspekcie należy podkreślić, że Polska - ratyfikując Protokół fakultatywny do Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania - zobowiązała się do podejmowania działań, które zapewniać będą we wszystkich miejscach odosobnienia sprawne reagowanie oraz zapobieganie skutkom i przejawom takiego traktowania. Wobec powyższego od dnia 18 stycznia 2008 r. Rzecznik Praw Obywatelskich pełni funkcję Krajowego Mechanizmu Prewencji, co niewątpliwie wzmocniło nadzór nad prawidłowością funkcjonowania przedmiotowych jednostek, a to z kolei ma wpływ na sposób wykonywania nadzoru penitencjarnego przez sędziów penitencjarnych. Na skutek przedmiotowej ratyfikacji Rzecznik Praw Obywatelskich zyskał uprawnienie do wizytowania wszystkich miejsc, w których przebywają lub mogą przebywać osoby pozbawione wolności. W 2008 r., korzystając z tego uprawnienia Rzecznik zwizytował w sumie 76 jednostek izolacji osób (w tym także m.in. zakłady karne i izby zatrzymań). Z tego wynika, że czynności kontrolne zostały niejako powielone na skutek działalności Krajowego Mechanizmu Prewencji oraz działań nadzorczych sędziów penitencjarnych. Wobec tego niezbędną stała się potrzeba zmodyfikowania sposobu wykonywania nadzoru penitencjarnego przez sędziów penitencjarnych celem uniknięcia podejmowania nadmiernych, tożsamyh rodzajowo czynności kontrolnych jednostek penitencjarnych przeprowadzanych przez różne podmioty.

Taka sytuacja nie jest bowiem racjonalna z punktu widzenia skuteczności i efektywności nadzoru penitencjarnego.

Zasadnicze kierunki projektowanych przepisów odpowiadają także zaleceniom przyjętym przez Komitet Ministrów Rady Europy, w tym m.in. Zaleceniu nr R (86) 12 dotyczącemu środków zapobiegania nadmiernemu obciążeniu sędziów. Projekt uwzględnia postulat odciążenia sędziów od obowiązków administracyjnych na rzecz działalności orzeczniczej.

Nie bez znaczenia jest okoliczność wykonywania nadzoru penitencjarnego przez wykwalifikowaną kadrę orzeczniczą sędziów okręgowych, którzy obecnie w ramach sprawowanego nadzoru penitencjarnego i konieczności corocznych wizytacji szeregu jednostek, dokonują rozlicznych czynności kontrolno - administracyjnych powodujących biurokratyczne obciążenie. Tym samym sędziowie ci nie uczestniczą w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, gdyż w podanym obszarze nie prowadzą działalności orzeczniczej.

Wobec tego oraz wobec podstawowego aspektu działalności sądów jakim jest sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, na szczególną uwagę zasługuje racjonalne oraz kompleksowe uregulowanie obszaru aktywności sędziów nie stanowiące wymiaru sprawiedliwości, czyli w tym przypadku - sposób sprawowania nadzoru penitencjarnego.

Uwagi szczegółowe.

W projektowanym § 4 ust. 1 wskazano sposób wykonywania nadzoru penitencjarnego, gdzie w pkt 1 i 2 przewidziano dwie formy kontroli, stanowiące wyraz nadzoru penitencjarnego wykonywanego przez sędziego penitencjarnego, a mianowicie:

- wizytację,
- lustrację.

Projekt zakłada, że wizytacje jednostek kontrolowanych przeprowadzane będą zgodnie z uprzednio ustalonym planem, a ich przedmiot będzie obejmował całokształt spraw podlegających kontroli i ocenie, o których mowa w § 2 rozporządzenia. Zgodnie z § 4 ust. 2 wizytacje zakładów karnych byłyby przeprowadzane nie rzadziej niż raz na cztery lata, a pozostałych jednostek nie rzadziej niż raz na dwa lata. Rozróżnienie wskazanych częstotliwości wizytacji wynika z faktu zróżnicowanego przedmiotu działalności wskazanych jednostek. W przypadku zakładów karnych nie zachodzi bowiem konieczność częstego wizytowania tych jednostek i to obejmującego całokształt działalności zakładu. Natomiast

w pozostałych przypadkach konieczność większej częstotliwości wizytacji wynika z charakteru podstaw izolacji osób przetrzymywanych w przedmiotowych jednostkach.

Lustracje natomiast, zgodnie z projektem, charakteryzuje doraźny tryb, a ich przedmiot dotyczy określonej problematyki z zakresu działalności jednostki. Sędzia penitencjarny przeprowadzałby lustrację z urzędu w uzasadnionych przypadkach wówczas, gdy zachodziłoby uzasadnione podejrzenie występowania uchybień w funkcjonowaniu jednostki, oraz w tych samych przypadkach na polecenie prezesa sądu okręgowego, apelacyjnego lub według uznania Ministra Sprawiedliwości (§ 4 ust. 3).

Jeśli chodzi o § 4 ust. 1 pkt 3-5, to w tym zakresie przepisy odpowiadają dotychczasowym regulacjom.

W projektowanym § 7 w szczegółowy sposób określono wymogi formalne oraz zawartość treści, którym powinno odpowiadać sprawozdanie z przebiegu wizytacji (§ 7 ust. 1 pkt 1-10). Poza tym uregulowano kwestię sposobu przesyłania sprawozdania właściwym organom (§ 7 ust.1a i ust. 3). Odpisy sprawozdania przesyłane będą organom wskazanym w ust. 3 w terminie 30 dni., z tym, że ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych jedynie w przypadku wskazanym w zdaniu drugim art.35 § 3 k.k.w., czyli w sytuacji wystąpienia przez sędziego penitencjarnego z wnioskiem o zawieszenie działalności bądź likwidację jednostki.

Ze wskazanych przepisów wynika, że sprawozdanie powinno być sporządzone w terminie 14 dni od zakończenia wizytacji, a następnie w terminie 30 dni od zakończenia wizytacji przesłane uprawnionym organom. W przypadku sformułowania zaleceń powizytacyjnych sędzia penitencjarny z urzędu będzie obowiązany przekazywać właściwym organom (tym, którym przesłano odpis sprawozdania) informacje z wykonania tych zaleceń.

Zgodnie z projektowanym § 7 ust. 4 sprawozdania z wizytacji będą podlegały ocenie pod względem spełnienia wymogów określonych w ust. 1 we właściwej przedmiotowo komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Przepisy § 6 i § 7 dotyczące wizytacji stosuje się odpowiednio do lustracji z uwzględnieniem projektowanej treści § 7a pkt 1-3. Wskazany przepis zawęża sytuacje, w których będzie zachodziła konieczność przesyłania sprawozdania Ministrowi Sprawiedliwości do enumeratywnie wymienionych w pkt 1-3, a także reguluje termin przesłania sprawozdania z lustracji przeprowadzonej na polecenie Ministra Sprawiedliwości. Z projektowanego § 7a pkt 3 jednoznacznie wynika konieczność przeprowadzenia lustracji w terminie do 30 dni. Poza tym wynika także możliwość żądania przez Ministra

Sprawiedliwości nadesłania sprawozdania z lustracji w każdej sprawie, w której taka lustracja zostanie przeprowadzona.

W projektowanym § 7b szczegółowo określono sposób opracowywania planów wizytacji w zakresie nadzoru penitencjarnego.

Zgodnie z § 7b pkt 1, 4 i 5 prezes sądu okręgowego raz na cztery lata przygotowuje plany wizytacji w zakresie nadzoru penitencjarnego (odrębne dla poszczególnych kontrolowanych jednostek, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia), które przedstawi prezesowi właściwego sądu apelacyjnego w terminie do 31 października, a ten następnie w terminie do 30 listopada właściwej przedmiotowo komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości. W projektowanych przepisach jako zasadę przyjęto stałość i niezmiennosc planów wizytacji, które mogą ulegać modyfikacji tylko w wyjątkowych sytuacjach. W § 7b ust. 2 wskazano na możliwość aktualizacji planów w przypadku utworzenia bądź likwidacji jednostki podlegającej wizytacji. Natomiast projektowany § 7b ust. 3 zakłada możliwość zmiany terminów wizytacji jedynie w wyjątkowych okolicznościach i wyłącznie za zgodą prezesa sądu okręgowego. W § 7b ust. 6 na prezesa sądu okręgowego nałożono obowiązek zawiadomienia o przedmiotowych okolicznościach prezesa sądu apelacyjnego oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

W projektowanym § 7c uregulowano zasady informowania Ministerstwa Sprawiedliwości o realizacji planów wizytacji przeprowadzonych w danym roku kalendarzowym. Obowiązek ten spoczywałby na prezesie sądu apelacyjnego, który w terminie do 31 stycznia każdego roku zobowiązany by był do przedstawienia Ministerstwu Sprawiedliwości sprawozdania z realizacji planów (§ 7c ust. 1) oraz w przypadku niewykonania wizytacji zgodnie z planem - do uzasadnienia zaistniałego stanu rzeczy.

Ocena skutków regulacji.

I. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie.

Projekt dotyczy sędziów penitencjarnych, a jego wejście w życie spowoduje ograniczenie ich obowiązków służbowych wynikających z konieczności sprawowania nadzoru penitencjarnego. Wynika to z faktu zmniejszenia częstotliwości konieczności przeprowadzania wizytacji kontrolowanych jednostek.

Dotychczasowy obowiązek dokonywania corocznie szeregu kontroli powoduje nadmierne obciążenie poszczególnych sędziów penitencjarnych w sytuacji braku takiej konieczności organizacyjnej. W toku sprawowanego nadzoru penitencjarnego sędziowie

obecnie sporządzają obszerną dokumentację sprawozdawczą i podejmują szereg czynności biurowatycznych. Zaangażowanie sędziów okręgowych w działalność nadzorczą niewątpliwie wpływa na organizację ich pracy orzeczniczej związanej ze sprawowaniem przez sądy wymiaru sprawiedliwości. Dlatego założeniem projektowanych zmian jest odciążenie sędziów penitencjarnych od działalności nadzorczych - na rzecz działalności orzeczniczej. W tym miejscu należy wskazać, że w skali kraju nadzór penitencjarny w 2008 r. sprawowało statystycznie 136,5 sędziów penitencjarnych, którzy w ciągu roku przeprowadzili 585 z 610 zaplanowanych wizytacji. Jako uzasadnienie braku realizacji planów zadań nadzorczych właściwi prezesi wskazali m.in. nadmierne obciążenie poszczególnych sędziów penitencjarnych innymi obowiązkami służbowymi.

Mając powyższe na uwadze należy zaznaczyć, że projektowane zmiany przepisów zakładają skuteczność i zasadność nadzoru penitencjarnego sprawowanego okresowo, przy uwolnieniu zaangażowania kadry orzeczniczej od konieczności przeprowadzania szeregu biurowatycznych czynności.

II. Wyniki konsultacji społecznych.

Projekt został skierowany do konsultacji społecznych do Sądu Najwyższego, do wszystkich Prezesów Sądów Apelacyjnych, do Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” oraz Krajowej Rady Sądownictwa.

Dokonując analizy zgłoszonych uwag należy podkreślić, że proponowane zmiany przepisów zostały ogólnie pozytywnie zaopiniowane. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż Sąd Najwyższy nie zgłosił zastrzeżeń do projektu. Jeśli zaś chodzi o uwagi zgłoszone przez poszczególne sądy, to w większości przypadków dotyczyły one postulatów legislacyjnych, czyli przepisów, które nie stanowiły przedmiotu nowelizacji. Negatywne opinie zgłoszone w toku konsultacji społecznych miały charakter marginalny. Sąd Apelacyjny w Warszawie i Sąd Okręgowy w Elblągu wskazały, że zasadnym wydaje się rozważenie przeprowadzenia wizytacji we wszystkich jednostkach, a nie tylko w zakładach karnych nie rzadziej niż raz na cztery lata, placówki medyczne, w których osadzone są osoby internowane wizytowane są w ograniczonym zakresie z wyłączeniem procedur medycznych a sprawy osób osadzonych w warunkach art. 203 i 204 k.k.w. powinny być kontrolowane na podstawie akt znajdujących się w sądach, jeśli zaś chodzi o pomieszczenia dla osób zatrzymanych to sędzia penitencjarny nie jest jedynym organem dokonującym kontroli, tym bardziej, że rozporządzenie przewiduje także przeprowadzanie lustracji. Wskazano także na brak

konieczności zróżnicowania terminu wizytacji, tym bardziej, że areszty śledcze funkcjonują jako oddziały zakładów karnych.

Powyższe uwagi nie są zasadne i nie podlegały uwzględnieniu albowiem rozróżnienie wskazanych częstotliwości wizytacji wynika z faktu zróżnicowanego przedmiotu działalności wskazanych jednostek. W przypadku zakładów karnych nie zachodzi bowiem konieczność częstego wizytowania tych jednostek i to obejmującego całokształt działalności zakładu. Natomiast w pozostałych przypadkach konieczność większej częstotliwości wizytacji wynika z charakteru podstaw izolacji osób przetrzymywanych w przedmiotowych jednostkach.

III. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety samorządu terytorialnego, rynek pracy oraz konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje konieczności dokonania dodatkowych wydatków budżetowych i nie wpłynie ujemnie na sektor finansów publicznych, rynek pracy i konkurencyjność gospodarki. Ponadto nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa w części 15 „Sądy Powszechno” i 37 „Sprawiedliwość”.

Jednak prognozując należy spodziewać się tendencji w zakresie oszczędności wydatków związanych z dokonywanymi obecnie przez sędziów penitencjarnych czynnościami administracyjnymi. Wynika to z przewidzianego projektem ograniczenia częstotliwości wizytacji przeprowadzanych przez sędziów penitencjarnych.

IV. Zainteresowanie pracami nad projektem.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do postanowień ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz.1414).

V. Zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Prawo wspólnotowe oraz postanowienia Układu Europejskiego nie obejmują materii będącej przedmiotem regulacji niniejszego projektu.